

ΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΧΑΛΚΙΔΑΣ

ΣΤΕΡΠΗ Χ.

6^ο Δημοτικό Σχολείο Χαλκίδας, Δ/νση Α/θμιας Εκπ/σης Ν. Εύβοιας
e-mail: cristerpi@sch.gr

ΕΚΤΕΝΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Δεν θα ήταν υπερβολικό, αν χαρακτηρίζαμε τον πλανήτη μας σαν ένα υδάτινο κόσμο. Οι χερσαίες μάζες μοιάζουν να επιπλέουν πάνω σε μια τεράστια θάλασσα, η οποία καλύπτει το 70% της συνολικής επιφάνειας.

Η Μεσόγειος θάλασσα αποτέλεσε για χιλιετίες το χώρο στον οποίο εξελισσόταν ένας αδιάκοπος αγώνας επιβίωσης ανάμεσα στον άνθρωπο και το φυσικό του περιβάλλον. Η μόνη διαφορά στη σύγχρονη εποχή πηγάζει από την ανατροπή των ρόλων στη αιώνια αυτή πάλη. Έτσι αποτελεί σήμερα μια από τις πιο μολυσμένες θαλάσσιες περιοχές.

Τα λιμάνια αποτελούν πυρήνες βιομηχανικής δραστηριότητας και σημείο αναφοράς για τα μεταφορικά δίκτυα. Η τάση του ανθρώπου να συγκεντρώνεται σε μεγάλους αριθμούς σε μικρές σχετικά περιοχές, ενισχύει τα αποτελέσματα των όποιων ενεργειών του, θέτοντας σε άμεσο κίνδυνο και αυτή την ίδια την επιβίωση του οικοσυστήματος.

Η Χαλκίδα, μια πόλη με πλούσια ιστορία, στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ύπαρξη και λειτουργία του λιμανιού. Από εδώ ξεκίνησαν οι Αρχαίοι Έλληνες για την Τρωική εκστρατεία και για να κατακτήσουν τον κόσμο, ιδρύοντας αποικίες στην Κάτω Ιταλία και σε άλλες χώρες της Μεσογείου.

Στην παρούσα εργασία αναλύεται το διετές πρόγραμμα που εκπόνησε η ομάδα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης του σχολείου μας και που έδωσε τη δυνατότητα στους μαθητές να γνωρίσουν το λιμάνι της πόλης στην πορεία του από χθες έως σήμερα.

STERPI C.

e-mail: cristerpi@sch.gr

ABSTRACT

It wouldn't be exaggerated if we characterized our planet as a watery world. The land masses seem to float on a huge sea which covers the 70% (seventy per cent) of the overall surface of the Earth.

The Mediterranean Sea constituted for thousands of years the place where a constant struggle of survival between the man and his physical environment was in progress. The only difference in the contemporary time comes from the reversal of the roles in this eternal struggle. So it is today one of the most polluted sea areas.

The Ports are cores of industrial activity and a point of reference for the transportation networks. The fact that people tend to gather to relatively small areas strengthens the result of their actions putting in direct danger the survival of the ecosystem.

Halkis, a town with a rich history, depends highly on the existence and function of its port.

The ancient Greeks began the Trojan expedition from this place and tried to conquer the world establishing colonies to South Italy and to other countries of the Mediterranean Sea.

In this paper, the two year project is analyzed. The team of our school worked out this programme and every one of the students had the opportunity to be familiar with the port's route from the ancient times until today.

Λέξεις κλειδιά: περιβαλλοντικό πρόγραμμα, Μεσόγειος θάλασσα, λιμάνι Χαλκίδας, 6^ο Δ.Σ. Χαλκίδας

1. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η ανάπτυξη της ναυτιλίας αποτελεί για όλες τις παραθαλάσσιες χώρες τομέα πρώτης προτεραιότητας και δίνει τη δυνατότητα για οικονομική και πολιτιστική άνθιση.

Οι Έλληνες είμαστε κατεξοχήν ναυτικός λαός και ασχολούμενοι με τη ναυτιλία από τα αρχαία χρόνια ως σήμερα, έχουμε θέσει τις βάσεις για την ανάπτυξη του εμπορίου, της οικονομίας αλλά και του πολιτισμού.

Η Ελλάδα διαθέτει τη μεγαλύτερη ακτογραμμή (16.000 χλμ.) στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία μεταβάλλεται εκτός από τους φυσικούς και από ανθρωπογενείς παράγοντες. Οι παράκτιες περιοχές είναι πολύ δημοφιλείς για τον τουρισμό, τη θαλάσσια ψυχαγωγία καθώς και τις αθλητικές δραστηριότητες.

Τα λιμάνια αποτελούν πυρήνες βιομηχανικής δραστηριότητας και σημείο αναφοράς για τα μεταφορικά δίκτυα. Τα προβλήματα που δημιουργούνται στις θάλασσές μας από τις ανθρώπινες δραστηριότητες είναι πολλά. Τα επίπεδα των ρυπαντών είναι ιδιαίτερα υψηλά: πετρέλαιο, συνθετικές οργανικές ενώσεις, σκουπίδια και άλλοι φορείς ρύπανσης ρίχνονται κατευθείαν στη θάλασσα. Η μείωση των ιχθυοαποθεμάτων, αποτέλεσμα της υπεραλίευσης και της χρήσης καταστρεπτικών μεθόδων αλιείας, είναι ένα παγκόσμιο πρόβλημα.

Τελικά δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η διαμάχη ανάμεσα στις ανάγκες του ανθρώπου και της φύσης έχει σαν αποτέλεσμα την καταστροφή πολύτιμων βιότοπων, την εξαφάνιση θαλασσιών ειδών και τη μείωση της αισθητικής αξίας και τη γαληνής του περιβάλλοντος που κάνουν τις θαλάσσιες περιοχές ελκυστικές και έχουν εμπνεύσει μερικά από τα πιο σημαντικά μουσικά και καλλιτεχνικά αριστουργήματα.

Η Χαλκίδα, μια πόλη με πλούσια ιστορία, στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στην ύπαρξη και λειτουργία του λιμανιού, που επηρεάζει τόσο την οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης, όσο και τις σχέσεις της με τους γείτονές της. Το λιμάνι βρίσκεται σε κομβικό σημείο, σ' έναν άξιο προς μελέτη χώρο, στον πορθμό του Ευρίπου, ο οποίος είναι πασίγνωστος από τα ανώμαλα παλιρροϊκά φαινόμενα που παρουσιάζει. Αποτελεί τουριστικό και εμπορικό κέντρο της περιοχής. Παρουσιάζει μεγάλη κίνηση τόσο στον εμπορικό-μεταφορικό όσο και στο ναυπηγό-επισκευαστικό τομέα. Η ιχθυόσκαλα της Χαλκίδας παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον μια και λειτουργεί σε ένα χώρο άριστα οργανωμένο και τροφοδοτεί όχι μόνο την αγορά της πόλης αλλά και της ευρύτερης περιοχής. Κατά μήκος του λιμανιού βρίσκονται οι εγκαταστάσεις πολλών συλλόγων ερασιτεχνών αλιέων καθώς και του ναυτικού και ιστιοπλοϊκού ομίλου της πόλης, μια και η φυσική διαμόρφωση του λιμανιού βοηθά όλες αυτές τις δραστηριότητες.

Σύμβολο του λιμανιού αποτελεί η παλιά γέφυρα του Ευρίπου, που είναι ηλεκτροκίνητη συρταρωτή και ανοίγει για τη διέλευση των πλοίων. Ο ευρύτερος χώρος του λιμανιού παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον μια και στολίζεται από πανέμορφα διατηρητέα κτίρια, όπως το Δημαρχείο, το Σπίτι με τ' Αγάλματα και το Κόκκινο Σπίτι, τα οποία έχουν ανακαινιστεί και έχουν παραχωρηθεί στην πόλη για διάφορες χρήσεις. Από τη μεριά της Βοιωτικής ακτής βρίσκεται ο σιδηροδρομικός σταθμός, ένα όμορφο άλσος, ενώ από ψηλά δεσπόζει και «ελέγχει» την κίνηση του λιμανιού το κάστρο του Καράμπαμπα. Η Χαλκίδα είναι μια πόλη που έχει εμπνεύσει πολλούς καλλιτέχνες, όπως ο Σκαρίμπας, ο Μυταράς, ο Τριανταφυλλόπουλος και έχει πλούσια πολιτιστική δράση, με σημείο αναφοράς πάντα το όμορφο και γραφικό λιμάνι της.

Το λιμάνι της Χαλκίδας βρίσκεται σχετικά κοντά στο σχολείο μας, γεγονός που κάνει πολύ εύκολη την πρόσβαση και τη μελέτη πεδίου ώστε οι μαθητές να σχηματίσουν μια, κατά το δυνατόν, σφαιρική εικόνα όλες τις εποχές του χρόνου.

Οι μαθητές είναι ευαισθητοποιημένοι σε ότι αφορά το περιβάλλον, λόγω της συμμετοχής τους σε πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης την προηγούμενη σχολική χρονιά.

Πολλοί από τους μαθητές έχουν συγγενικά πρόσωπα που ασχολούνται με το λιμάνι και οι οποίοι με μεγάλη προθυμία βοήθησαν στις δραστηριότητές μας.

Το θέμα δίνει τη δυνατότητα σύνδεσης του σχολείου με την κοινότητα, παρέχοντας στα παιδιά ευκαιρίες να συνεργαστούν με φορείς, υπηρεσίες και πρόσωπα (επιστήμονες, επαγγελματίες και κατοίκους) της πόλης μας.

Το θέμα δίνει τη δυνατότητα διεπιστημονικής προσέγγισης και την ευκαιρία στους μαθητές να εμπειρώσουν γνώσεις από τα μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

ΓΝΩΣΤΙΚΟΙ

-] Να έρθουν κοντά στο λιμάνι της πόλης μας και να ερευνήσουν τη θέση του και την πορεία διαμόρφωσής του από την αρχαιότητα ως σήμερα.
-] Να γνωρίσουν την ιστορία του λιμανιού και τα μνημεία που σχετίζονται μ' αυτό.
-] Να διερευνήσουν τις διαφορετικές χρήσεις του λιμανιού (εμπορική, αλιευτική, ναυπηγοεπισκευαστική).
-] Να γνωρίσουν τους φορείς και τις υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για τη διοίκηση του λιμανιού (Λιμεναρχείο, Τελωνείο, Λιμενικό Ταμείο).
-] Να γνωρίσουν τα επαγγέλματα που έχουν μόνιμη ή εποχική σχέση με το λιμάνι και την πορεία τους από χθες ως σήμερα.
-] Να γνωρίσουν το χώρο της ναυτιλίας και να πάρουν χρήσιμες πληροφορίες για το δυναμικό αυτό χώρο, στον οποίο οι Έλληνες πρωτοστατούν διεθνώς.
-] Να ενημερωθούν για την σπουδαιότητα της ύπαρξης των ναυστάθμων, να έρθουν κοντά στο Πολεμικό Ναυτικό και να γνωρίσουν τη σπουδαιότητά του για την άμυνα της χώρας μας.
-] Να έρθουν κοντά στη Ναυτική μας Παράδοση (ήθη και έθιμα, λαϊκά δρώμενα, θρησκευτικές δοξασίες, τέχνες).
-] Να ενημερωθούν για το ρόλο του λιμανιού στη ρύπανση της θάλασσας και την επίδραση στο θαλάσσιο οικοσύστημα και τις παράκτιες περιοχές.

ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΙ

-] Να ανακαλύψουν τρόπους ανεξάρτητης μάθησης, να μάθουν πώς να ερευνούν και να μαθαίνουν ότι τους ενδιαφέρει.
-] Να αναπτύξουν ικανότητες για παρατήρηση, έρευνα και κατανόηση του θέματος που επεξεργάζονται.
-] Να μάθουν να συνδέουν, να συγκρίνουν και να βγάζουν συμπεράσματα.
-] Να εξοικειωθούν με τη μελέτη και επεξεργασία των στοιχείων που συγκεντρώνουν συνδυάζοντας διάφορες πηγές.
-] Να κατανοήσουν τις έννοιες της αλλαγής, της συνέχειας και της ποικιλίας, συγκρίνοντας το παρελθόν με το παρόν.
-] Να αναπτύξουν την αυτοεκτίμηση μέσα από τη συμμετοχή στην ομάδα.
-] Να εκφραστούν προφορικά και γραπτά και να αναπτύξουν τη φαντασία τους.
-] Να έρθουν σε επαφή με λογοτεχνικά κείμενα, να γίνουν κριτικοί αναγνώστες.
-] Να εκφραστούν μέσα από διάφορες μορφές τέχνης (ζωγραφική, μουσική, χορό κ.τ.λ.).

ΨΥΧΟΚΙΝΗΤΙΚΟΙ

-] Να αποκτήσουν δεξιότητες σχετικά με την έρευνα και τη μελέτη στο πεδίο.
-] Να μάθουν να χειρίζονται πολύπλοκες μηχανές όπως η ψηφιακή φωτογραφική μηχανή και η βιντεοκάμερα.
-] Να εξοικειωθούν με τη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και να κατανοήσουν τη χρησιμότητά του τόσο για τη συλλογή όσο και για την επεξεργασία των πληροφοριών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ

-] Να εργαστούν ομαδικά, να αναπτύξουν συλλογικό πνεύμα και να βιώσουν το αίσθημα της αλληλεξάρτησης.
-] Να αναπτύξουν μορφές συνεργατικότητας, να έρθουν σε επαφή με τον κοινωνικό χώρο, έξω από το σχολείο.
-] Να διαπιστώσουν και να κατανοήσουν τις σχέσεις που υπάρχουν στο περιβάλλον και να αντιληφθούν τη δική τους θέση μέσα στο πλέγμα των σχέσεων που διαμορφώνονται, ώστε να μπορούν να πάρουν αποφάσεις για τα ζητήματα που τους αφορούν.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ

-] Να ερευνήσουν τις επιπτώσεις της ρύπανσης της θάλασσας και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.
-] Να αναλάβουν πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος.
-] Να διαμορφώσουν «περιβαλλοντική συνείδηση».

3. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η μέθοδος που χρησιμοποιούμε για το θέμα μας είναι η μέθοδος Project.

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες, τέσσερις την πρώτη χρονιά (ιππόκαμποι, δελφίνια, αστερίες και ψάρια) και τρεις τη δεύτερη (μπλε, κόκκινο και κίτρινο). Ορίζουμε τα υποθέματα, μετά από το αρχονόγραμμα και μοιράζουμε τις αρμοδιότητες.

Συγκεντρώνουμε το υλικό από βιβλιογραφία, εφημερίδες, περιοδικά, DVD, βιντεοταινίες, φωτογραφίες, συνεντεύξεις από ειδικούς, επαγγελματίες και απλούς ανθρώπους.

Πραγματοποιούμε μελέτες πεδίου, όπου οι μαθητές καταγράφουν, συγκρίνουν, φωτογραφίζουν, μετρούν, δειγματοληπτούν και αναλύουν.

Κατά την επιστροφή τους στο σχολείο, συγκεντρώνουν και ταξινομούν τις παρατηρήσεις τους και τα υλικά που συνέλεξαν, συζητούν και ανταλλάσσουν απόψεις.

Συντάσσουν ερωτηματολόγια για τους επαγγελματίες και τους ειδικούς, επεξεργάζονται τα δεδομένα και ερμηνεύουν τα αποτελέσματα.

Μέσα από «παιχνίδια ρόλων» βιώνουν καταστάσεις ή προβλήματα τα οποία καλούνται να δραματοποιήσουν και να τα παρουσιάσουν μέσα από το κουκλοθέατρο στους συμμαθητές τους.

Συγκεντρώνουν, καταγράφουν, επεξεργάζονται τα αποτελέσματα, γράφουν κείμενα, εκφράζουν απόψεις, εξάγουν συμπεράσματα και διατυπώνουν προτάσεις.

Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος γίνεται, σε τακτά χρονικά διαστήματα, αλληλοενημέρωση των ομάδων καθώς και της σχολικής κοινότητας με κατασκευές, ζωγραφική, κολάζ, κ.ά. που εκθέτονται στην περιβαλλοντική γωνιά.

Στο τέλος της χρονιάς γίνεται σύνθεση της εργασίας, που περιλαμβάνει φωτογραφίες, ζωγραφιές, χειροτεχνίες και όλα όσα συγκεντρώσαμε κατά τη διάρκεια του προγράμματος.

Πραγματοποιείται η παρουσίαση στους γονείς και την κοινότητα. Την πρώτη χρονιά, σε συνεργασία με το ολοήμερο τμήμα του σχολείου, οι μαθητές παρουσίασαν νησιώτικους παραδοσιακούς χορούς, ενώ τη δεύτερη χρονιά ανέβασαν θεατρική παράσταση με θέμα τη ρύπανση, που ήταν και το κύριο υπόθεμα.

Τέλος πραγματοποιείται η αξιολόγηση μέσα από ερωτηματολόγια κλειστού τύπου.

4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΠΡΩΤΗ ΧΡΟΝΙΑ

- 1] Δημιουργούμε την περιβαλλοντική γωνιά, την οποία στολίζει το καράβι μας, η «Αργώ» και τέσσερα ταμπλό με ζωγραφιές και κατασκευές των παιδιών.
- 1] Πραγματοποιούμε επίσκεψη στη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη της Χαλκίδας, όπου οι μαθητές ενημερώνονται από την υπεύθυνη και στη συνέχεια αναζητούν στοιχεία για το πρόγραμμα.
- 1] Πραγματοποιούμε επίσκεψη στο Κεντρικό Λιμεναρχείο, όπου οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να πάρουν συνέντευξη από το Λιμενάρχη (χρησιμοποιώντας το σχετικό ερωτηματολόγιο που ετοίμασαν στο σχολείο) και να ενημερωθούν για τις αρμοδιότητες και τις προσπάθειες του Λιμενικού.
- 1] Μελέτη πεδίου στο Νότιο Λιμάνι, όπου βρίσκεται το εμπορικό τμήμα του λιμανιού. Οι μαθητές καταγράφουν τις εγκαταστάσεις, τα επαγγέλματα, το χώρο και τα πλοία (με σχετικά φύλλα εργασίας), ενημερώνονται από τον υπεύθυνο του Τελωνείου για τις αρμοδιότητες και την κίνηση του λιμανιού και παίρνουν συνέντευξη από τους εργαζόμενους.
- 1] Σε συνεργασία με το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Αμαρύνθου πραγματοποιούμε επίσκεψη στην Ιχθυόσκαλα, που βρίσκεται στη Βοιωτική ακτή. Οι μαθητές ενημερώνονται από τον υπεύθυνο σχετικά με τη λειτουργία της ιχθυόσκαλας και τους τρόπους ψαρέματος στον Ευβοϊκό. Ο Δ/ντής και Πρόεδρος του Λιμενικού Ταμείου τους ενημερώνει για τις αρμοδιότητες της υπηρεσίας.
- 1] Μελέτη πεδίου στο Βόρειο Λιμάνι όπου γίνεται καταγραφή των κτιρίων και των δραστηριοτήτων (με σχετικά φύλλα εργασίας).

Φωτογραφία 1: Μελέτη πεδίου στο Βόρειο λιμάνι της Χαλκίδας

-]
 -]
 -]
 -]
 -]
- Σε συνεργασία με το 1^ο Δημοτικό Σχολείο Αμαρύνθου, πραγματοποιούμε επίσκεψη στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Δραπετσώνας, που συντονίζει το Δίκτυο «Λιμάνια της Ελλάδας» του οποίου είμαστε μέλη. Εκεί οι μαθητές παρακολουθούν το πρόγραμμα: «Το λιμάνι του Πειραιά...χθες και σήμερα» και αφού παρακολουθήσουν το θεωρητικό μέρος, πραγματοποιούν μελέτη πεδίου με σχετικά φύλλα εργασίας.
- Επίσκεψη στο σύλλογο ερασιτεχνών αλιέων Χαλκίδας και συνέντευξη με τον υπεύθυνο και απλούς ψαράδες.
- Σε συνεργασία με το 2^ο Δημοτικό Σχολείο Χαλκίδας και την υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του νομού, πραγματοποιούμε επίσκεψη στην Εστία Γνώσης και Πολιτισμού του Δήμου της Χαλκίδας, που στεγάζεται στο Κόκκινο Σπίτι, ένα πανέμορφο διατηρητέο κτίριο στο Βόρειο Λιμάνι. Εκεί οι μαθητές ενημερώνονται για το φαινόμενο της παλίρροιας από τον υπεύθυνο, παρακολουθούν βιντεοταινία σχετική με τη ρύπανση της θάλασσας και συμπληρώνουν σχετικά φύλλα εργασίας.
- Σε συνεργασία με γονείς των μαθητών οργανώνουμε ημέρα ψαρέματος στο Βόρειο Λιμάνι. Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να φτιάξουν μόνοι τους τις πετονιές, να δολώσουν, να ψαρέψουν και να πιάσουν μικρά ψάρια.

Φωτογραφία 2: Ψάρεμα στο Βόρειο λιμάνι της Χαλκίδας

-]
 -]
 -]
 -]
 -]
- Την παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος πραγματοποιούμε καθαρισμό της ακτής Σουβάλα που αποτελεί συνέχεια του Βόρειου Λιμανιού. Στη συνέχεια παίζουμε παιχνίδια στην άμμο και ζωγραφίζουμε τα μπλουζάκια που θα γίνουν η φορεσιά της ομάδας κατά την παρουσίαση του προγράμματος.
- Συμμετέχουμε στην εκδήλωση για την παγκόσμια ημέρα που διοργανώνει το γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, στην Ερέτρια. Εκεί οι μαθητές κάνουν ευχές για το περιβάλλον και συμμετέχουν στη λαμπαδηδρομία στους δρόμους της πόλης.

Φωτογραφία 3: Παγκόσμια ημέρα περιβάλλοντος.

-] Σε συνεργασία με το ολοήμερο τμήμα του σχολείου μας, που εκπονεί ανάλογο πρόγραμμα, πραγματοποιούμε την ημερίδα παρουσίασης του προγράμματος, παρουσιάζοντας Νησιώτικους Παραδοσιακούς Χορούς. Στο χώρο της εκδήλωσης εκθέτουμε τα έργα των μαθητών (ζωγραφιές, κατασκευές με πηλό, πλαστελίνη, κ.ά.), φωτογραφίες της Χαλκίδας και φωτογραφίες από τις δραστηριότητές μας.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΧΡΟΝΙΑ

-] Αποφασίζουμε να γίνουμε μέλη της παιδικής Helmera και χωριζόμαστε εκ νέου σε τρεις ομάδες. Ορίζουμε τους αρχηγούς και τις αρμοδιότητες.
-] Δημιουργούμε τη δική μας δανειστική βιβλιοθήκη που περιλαμβάνει βιβλία σχετικά με τη Χαλκίδα και τη θάλασσα.
-] Διαβάζουμε «Το θαλασσόδεντρο» της Θάλειας Αντωνιάδη και συζητούμε το θέμα της ρύπανσης και τις επιπτώσεις στη ζωή μας αλλά και στη ζωή του πλανήτη μας.
-] Σε συνεργασία με το Δήμο πραγματοποιούμε καθαρισμό της ακτής Σουβάλα. Καταγράφουμε τα σκουπίδια, τα κατηγοριοποιούμε και συμπληρώνουμε σχετικά φύλλα εργασίας.
-] Στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Δήμου Χαλκιδέων για τη γιορτή των Χριστουγέννων, κατασκευάζουμε μια βάρκα με καλάμια και υλικά που μας παρέχει ο Δήμος. Η βάρκα αυτή στολίζει την πλατεία της γειτονιάς του σχολείου μας, ενώ οργανώνεται μια μικρή γιορτή στην οποία συμμετέχουν όλοι οι μαθητές του σχολείου μας.

Φωτογραφία 4: Το καράβι των Χριστουγέννων

-] Σε συνεργασία με τα Γενικά Αρχεία Νομού Ευβοίας, παίρνουμε μέρος στο πρόγραμμα: «Αναζητώντας τη χαμένη πόλη». Οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να συγκρίνουν και να κατανοήσουν τις αλλαγές που έχει υποστεί μέσα στο χρόνο η πόλη μας τόσο όσο αφορά το δομημένο χώρο αλλά και τις δραστηριότητες των ανθρώπων.
-] Πραγματοποιούμε επίσκεψη σε καρνάγιο που λειτουργεί κοντά στο Νότιο λιμάνι. Εκεί οι μαθητές ενημερώνονται για τις εργασίες που γίνονται από τον υπεύθυνο και τους εργαζόμενους.
-] Σε συνεργασία με το Β΄ Δημοτικό Σχολείο Ποταμού Γερμασόγειας Λεμεσού και το 2^ο Δημοτικό Σχολείο Καρύστου πραγματοποιούμε παρουσίαση του προγράμματός μας στα πλαίσια της ημερίδας «Η θάλασσα μας ενώνει» που διοργάνωσε το γραφείο Περιβαλλοντικής

5. ΔΡΑΣΕΙΣ- ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

-] Πραγματοποιούμε καθαρισμούς της ακτής Σουβάλα, που αποτελεί συνέχεια του Βόρειου λιμανιού της Χαλκίδας.
-] Μέσα από ανακοινώσεις στον τοπικό τύπο και τους ραδιοφωνικούς σταθμούς, κάνουμε γνωστό το πρόγραμμά μας και τις δραστηριότητές μας.
-] Γινόμαστε μέλη της παιδικής HELMEPA και συμμετέχουμε στο διαγωνισμό αφίσας που διοργανώνει με θέμα: «Σκουπίδι, σκουπιδάκι μου είσαι εδώ;... παίρνω τον κάδο μου και τρέχω να σε βρω».
-] Συμμετέχουμε στο στολισμό της πόλης από το Δήμο, φτιάχνοντας το δικό μας καράβι το οποίο στολίζει την πλατεία της γειτονιάς του σχολείου όλη την περίοδο των γιορτών.
-] Δημιουργούμε τη δική μας εφημερίδα και ενημερώνουμε τη σχολική κοινότητα για τη ρύπανση και τις επιπτώσεις που έχει για τον πλανήτη μας.
-] Πραγματοποιούμε την ημερίδα- παρουσίαση του προγράμματος.

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

] Αρχική αξιολόγηση (Διερεύνηση)

Μέσα από ερωτηματολόγιο και συζήτηση σε ολομέλεια, ερευνάται το ενδιαφέρον και οι γνώσεις των μαθητών και ορίζεται το σχέδιο δράσης.

] Διαμορφωτική αξιολόγηση

Κατά τη διάρκεια του προγράμματος γίνεται ανατροφοδότηση (feedback) και ελέγχεται η πορεία επίτευξης των στόχων, με φύλλα εργασίας και ερωτηματολόγια.

] Τελική αξιολόγηση

Εξετάζεται η επιτυχία των στόχων του προγράμματος, η συμμετοχή των μαθητών καθώς και η επίδραση που είχε στη στάση και τη συμπεριφορά τους. Σχεδιάζεται και υλοποιείται η ημερίδα όπου οι μαθητές παρουσιάζουν την εργασία τους στην κοινότητα.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος, που λόγω του εύρους του και του αριθμού των υποθεμάτων διήρκεσε δύο σχολικές χρονιές, το ενδιαφέρον και η συμμετοχή των μαθητών ήταν αμείωτα. Η συμμετοχή τους στον προγραμματισμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων, των επαφών και των δράσεων ήταν ουσιαστική.

Οι μαθητές απέκτησαν μια ολοκληρωμένη εικόνα του λιμανιού εξετάζοντάς το μέσα στο χρόνο και διαπιστώνοντας τις αλλαγές στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Διαχειρίστηκαν με επιτυχία τη δική τους δανειστική βιβλιοθήκη και διάβασαν όλα τα βιβλία που είχαν ως θέμα τη θάλασσα και την ιστορία της Χαλκίδας.

Οι σχέσεις τους και η λειτουργία τους μέσα στην ομάδα γινόταν χωρίς προβλήματα (λόγω της εμπειρίας τους κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά) και η χαρά τους γινόταν μεγαλύτερη όταν δέχονταν τους επαίνους του Διευθυντή και των δασκάλων του σχολείου για την προσπάθειά τους.

Αξιοποίησαν και ανέδειξαν ταλέντα και δεξιότητες όπως π.χ. στη ζωγραφική, φωτογραφία, βιντεοσκόπηση, δημιουργία διαφόρων κατασκευών, χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και γενικά δόθηκε διέξοδος στη φαντασία και δημιουργικότητά τους.

Διεύρυναν τις γνώσεις τους και διαπίστωσαν ότι όλα τα μαθήματα του σχολικού προγράμματος μπορούν να τα βοηθήσουν να επεξεργαστούν πιο ολοκληρωμένα το θέμα τους.

Η συνεργασία με άλλα σχολεία, που είχαν το ίδιο θέμα και η συμμετοχή σε κοινές δραστηριότητες, επισκέψεις και παρουσιάσεις, είχε σαν αποτέλεσμα να γνωρίσουν άλλα παιδιά με τα οποία είχαν κοινά ενδιαφέροντα, να ανταλλάζουν απόψεις και να δημιουργήσουν φιλίες.

Ανέπτυξαν ενδιαφέρον και διάθεση για την προστασία του περιβάλλοντος. Έγιναν μέλη της παιδικής HELMEPA και αποφάσισαν να λάβουν μέρος στο διεθνή διαγωνισμό αφίσας που διοργανώθηκε την τρέχουσα σχολική χρονιά, ζωγραφίζοντας τέσσερις αφίσες.

Μέσα από τις δράσεις μας (καθαρισμοί ακτής, αφίσες, εφημερίδα, ανακοινώσεις στον τοπικό τύπο) θέλησαν να δείξουν στην τοπική κοινωνία ότι τα παιδιά δεν αδιαφορούν για το πρόβλημα της ρύπανσης και είναι αποφασισμένα να βοηθήσουν και εκείνα στη λύση του. Τα ενδιαφέρει, επίσης η τουριστική ανάπτυξη της πόλης τους, που έχει πολλά να προσφέρει στους επισκέπτες, μια και έχει μεγάλη ιστορία και πολλά αξιοθέατα με σημείο αναφοράς πάντα το γραφικό λιμάνι της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. MEDASSET, (2002), *ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ: ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ, ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ*, Καλειδοσκόπιο: Αθήνα.
2. Mollat Du Jourdin M. , (1998), *Η ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ Η ΘΑΛΑΣΣΑ*, Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα.
3. Αθανασάκης Α. , (1996), *ΟΙΚΟπεριβαλλοντική ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ*, ΔΑΡΔΑΝΟΣ: Αθήνα.
4. Βαφειάδης Δ. , (2002), *Το φαινόμενο της Παλίρροιας του Ευρίπου* , Δήμος Ελυμνίων Ευβοίας: Λίμνη
5. Βρανόπουλος Ε. , (2000), *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΒΟΙΑΣ*, Πελασγός: Αθήνα.
6. Γεωργόπουλος Α. , Τσαλίκη Ε. , (2003), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Gutenberg: Αθήνα.
7. Δημοπούλου Μ. ,Μπαμπίλα Ε. , Φραντζή Α. , Χατζημιχαήλ Μ. , (2003), *Εξερευνώ την πόλη μου, Προτάσεις για διαθεματικά σχέδια εργασίας*, Καλειδοσκόπιο: Αθήνα.
8. Ιωαννίδης Ε. , (2002), *1836 – 2000 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ*, Εταιρεία Ευβοϊκών Σπουδών Τμήμα Χαλκίδας: Χαλκίδα
9. Καλαϊτζίδης Δ. , Ουζούνης Κ. , (2000), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Σπανίδης: Ξάνθη.
10. Καλέμης Α. , (2002), *ΕΥΒΟΙΑ ΚΑΙ ΣΚΥΡΟΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ*, Κίνητρο: Αθήνα.
11. Καλέμης Α. , (2003), *ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ ΕΚΕΙ ΣΤΗΝ ΕΥΒΟΙΑ...*, Κίνητρο: Αθήνα.
12. Καλλία Σ. , (1897), *Η ΧΑΛΚΙΣ ΥΠΟ ΦΥΣΙΚΗΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ*, Εστία: Αθήνα (Επανεκδόση από τις εκδόσεις Διάμετρος, Χαλκίδα 1997)
13. Σφέτσας Χ. , (1999), *Η ΧΑΛΚΙΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΛΙΡΡΟΪΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ*, ΕΜ- ΕΣ ΠΡΕΣΣ: Αθήνα.
14. Ταρατόρη- Τσαλκατίδου Ε. , (2002), *Η Μέθοδος Project στη Θεωρία και στην Πράξη*, Αφοι Κυριακίδη: Θεσσαλονίκη.
15. Φλογαίτη Ε. , (1998), *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Ελληνικά Γράμματα: Αθήνα.
16. Φουσάρα Γ. , (1964), *Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΥΒΟΙΑΣ, ΤΟΥ JULES GIRARD*, ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΥΒΟΪΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: Αθήνα
17. Φύκαρης Ι. , (2001), *«Ο ΠΕΡΙΒΑΛΛΩΝ ΚΟΣΜΟΣ» ΚΑΙ Η ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ*, Παρατηρητής: Θεσσαλονίκη.
18. Χρυσαφίδης Κ. , (2003), *Βιομαθητική- Επικοινωνιακή Διδασκαλία Εισαγωγή στη μέθοδοProject* , Gutenberg: Αθήνα.